

สมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
NORA COMPETENCIES OF FIRST-YEAR STUDENTS OF SONGKHLA
RAJABHAT UNIVERSITY

เพ็ญภา จันท์แดง*

Phennapha Chandaeng*

*อาจารย์ ดร. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา 90000 ประเทศไทย

*Lecturer Dr., Bachelor of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Songkhla Rajabhat University, Songkhla Province, 90000, Thailand

*E-mail address (Corresponding author) : *Phen20092009@gmail.com

รับบทความ : 28 มิถุนายน 2564 / ปรับแก้ไข : 13 ธันวาคม 2564 / ตอรับบทความ : 16 ธันวาคม 2564

Received : 28 June 2021 / Revised : 13 December 2021 / Accepted : 9 December 2022

DOI :

ABSTRACT

Because the uniqueness of Nora performance, a Thai ethnic dance, represents a culturally intangible heritage of humankind, this research was aimed at examining student competence in Nora, investigating the factors influencing competence in Nora, studying the relationship between performance-enhancing factors and competence in Nora, exploring the students' background that could affect competence in Nora, and presenting the recommendations for developing and promoting Nora performance. Stratified random sampling was applied to select a total of 348 first-year students of Songkhla Rajabhat University, and 16 key informants were included in the in-depth interview with a purposive sampling technique. A questionnaire with an internal consistency coefficient of .82 was administered to collect the data from an online platform. A structured interview which had been reviewed by a group of experts was conducted in person. Descriptive and inferential statistics, such as mean, standard deviation, and correlation coefficient were employed to perform the data analysis. A content analysis was also undertaken. The results showed competence in Nora was the factor that had the strongest effects on Nora performance among the factors incorporated in the model. The factor that had a moderate effect was students' environment. In addition, economic factor and competence in Nora were strongly related. The students of Nora descent demonstrated an outstanding competence in Nora. It was implied that Nora should be developed through education, continuation, and strengthening its legacy. Nora performance was highly recommended to be promoted through events, publicity, awards and contests nationally and internationally.

Keywords : Nora, Students' nora performance, Competence in Nora

บทคัดย่อ

ความโดดเด่นทางด้านโนราในภาคใต้กลายเป็นตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ จึงนำมาสู่วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนรา 2) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนรา 4) วิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา และ 5) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนรา กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 348 คน ด้วยการสุ่มแบบชั้นภูมิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเลือกแบบเจาะจง 16 คน ใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.824 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ เก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ และสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีสมรรถนะความรู้ด้านโนรามากที่สุด โดยมีปัจจัยส่งผลกระทบต่อปานกลาง คือด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับสมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรามีความสัมพันธ์กันสูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักศึกษาที่มีเชื้อสายโนรา

มักจะมีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่น และแนวทางในการพัฒนาโนรา คือ การศึกษา สืบสาน และสร้างเสริม และแนวทางการส่งเสริมโนรา คือ การจัดแสดง จัดเผยแพร่ จัดรางวัล และจัดประกวดเพื่อให้การแสดงโนรา มีความแพร่หลายทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

คำสำคัญ : โนรา, การแสดงโนราของนักศึกษา, สมรรถนะทางด้านโนรา

บทนำ

ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงวัฒนธรรม เสนอให้ “โนรา” เป็นเอกสารรายการตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติต่อองค์การยูเนสโก (UNESCO) เนื่องจากโนราได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นนาฏศิลป์ที่เป็นตัวแทนของชาวภาคใต้ซึ่งมีลีลา และคีตลักษณ์บอกถึงความแข็งแกร่ง บึกบึน ฉับไวและเด็ดขาดโดยมีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและจิตวิญญาณ ของผู้แสดง (Petchkaew, 2016, pp. 1-27) ในปัจจุบันพบว่า มีสายตระกูลหลักที่สืบทอดโนราอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ 5 สาย ได้แก่ 1) สายโนราพุ่มทewa 2) สายโนราแปลกท่าแค 3) สายโนราแป้นเครื่องงาม 4) สายโนราเติม-วิน-วาด และ 5) สายโนรา ยกทะเลน้อย (Matemnews, 2019, p. 1) โดยสายตระกูลโนราดังกล่าวมีคณะโนราอาชีพซึ่งนอกจากจะแสดงโนราแล้ว ยังมีการฝึกสอนการแสดงโนราให้กับเด็กและเยาวชนอีกด้วยซึ่งปัจจุบันมีอยู่จำนวน 387 คณะ โดยจำนวน 278 คณะ หรือประมาณร้อยละ 70 อยู่ใน 4 จังหวัดบริเวณรอบลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาซึ่งเป็นศูนย์กลางชนบประเพณีโนรา นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคณะนักแสดงสมัครเล่นและคณะเยาวชนโนรากระจายอยู่ทั่วไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ ในจังหวัด ทางภาคใต้ (Banmuang, 2019, p. 1) ฉะนั้นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนภาคใต้ได้สืบสานศิลปะการแสดงโนรา จึงเป็นสิ่งที่ควรตระหนักและให้ความสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับสมรรถนะทางด้านโนราของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มหนึ่งของเยาวชนภาคใต้ โดยเลือกศึกษากลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อันเป็นสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในภาคใต้ที่ได้ส่งเสริมการแสดงโนราให้กับกลุ่มนักศึกษา โดยเลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นกรณีศึกษาเนื่องจากเป็นนักศึกษาใหม่ที่มีทักษะความสามารถทางด้านโนรามาจากครูผู้สอน ครอบครัวและบุคคลอื่น ๆ ในขณะที่กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษา อีกทั้งนักศึกษาบางคนมักจะเริ่มสนใจเข้าร่วมกิจกรรม ตั้งแต่เข้าเรียนในระดับชั้นปีที่ 1 เช่น การเข้าร่วมชมรมศิลปะและวัฒนธรรมหรือชมรมโนรารวมทั้งการเป็นตัวแทน ทูตวัฒนธรรมและได้สร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยหลายรางวัลโดยเฉพาะรางวัลจากกระทรวงวัฒนธรรม (ryt9, 2018, p. 1)

จากความสำคัญข้างต้นจึงนำไปสู่การสนใจสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาซึ่งมิได้กล่าวถึงเฉพาะทักษะ ความสามารถ (Skills) เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงความรู้ (Knowledges) ค่านิยม (Values) ซึ่งเป็น 3 องค์ประกอบของสมรรถนะ ที่สามารถสังเกตได้หรือง่ายต่อการพัฒนา (Visible competencies) ตามแนวคิดของ Kaplan and Norton (2004, pp. 231-232) แม้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยบางคนไม่ได้มีความสามารถในการแสดงโนราหรือการเล่นเครื่องดนตรีโนรา โดยตรง แต่พวกเขาส่วนใหญ่รู้จักการแสดงโนราเพราะคนได้มีรากของวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่ในตัวและในสายเลือด แม้ว่าปัจจุบันกลุ่มนักศึกษาอาจจะนิยมชื่นชอบการแสดงด้านอื่น ๆ ซึ่งรับวัฒนธรรมจากอุตสาหกรรมบันเทิงของญี่ปุ่น เกาหลีหรือยุโรปก็ตาม (Rueangsri, 2020, p. 17) แต่ความรู้และค่านิยมด้านโนราเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสมรรถนะ และเป็นพื้นฐานของคนที่ได้ ส่วนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สนใจ สมรรถนะที่ซ่อนไว้หรือยากต่อการพัฒนา (Hidden competencies) (Spencer & Spencer, 1993, pp. 9-12) เพื่ออธิบายความเป็นสมรรถนะได้อย่างชัดเจนและครบถ้วนมากขึ้น โดยศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (Surakijborom, 2014, pp. 165-184) แสดงทัศนะว่า การพัฒนาองค์กรหรือการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต้องเริ่มจากคนเป็นสำคัญและมีความจำเป็น

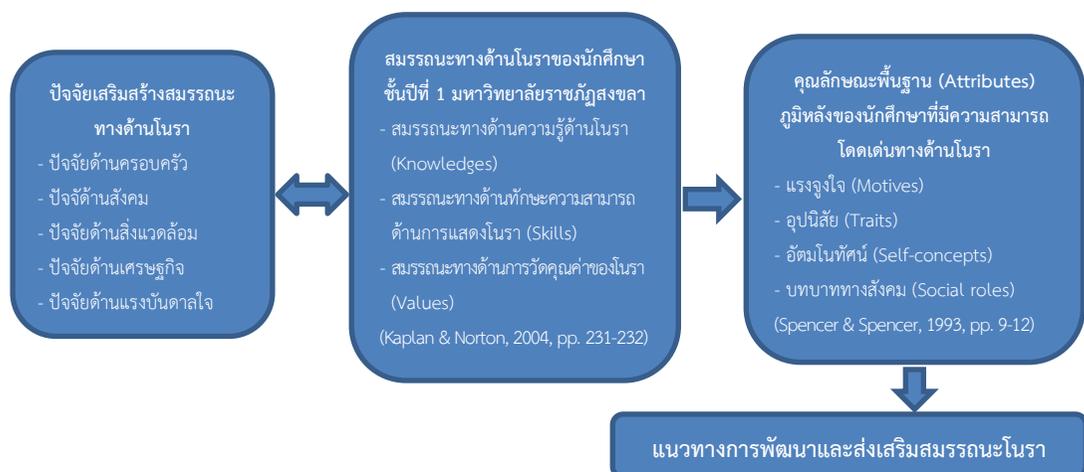
อย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรบุคคลอยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ และเกิดประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับการศึกษาครั้งนี้ที่จะต้องศึกษาถึงภูมิหลังของนักศึกษาที่มีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่นเพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการแสดงโนราทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับภาคใต้ ระดับประเทศรวมถึงในระดับสากลต่อไปซึ่ง “โนรา” กำลังกลายเป็นตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติที่ประเทศไทยกำลังเสนอต่อองค์การยูเนสโก (UNESCO) หากโนราได้รับการขึ้นเป็นบัญชีมรดกทางวัฒนธรรมเหมือนโขนและนวดไทยย่อมส่งผลต่อชื่อเสียงของประเทศและทำให้นานาชาติรู้จักการแสดงโนราภาคใต้ของประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา
4. เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์

ประโยชน์การวิจัย

1. ผลการศึกษาที่ได้ทำให้เข้าใจสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษาเพื่อนำไปสู่การวางแผนและพัฒนาด้านการแสดงโนราทั้งในระดับการเรียนการสอนให้กับคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รวมถึงการประกวดในเวทีระดับชาติและหรือนานาชาติ
2. ผลการศึกษาที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและเป็นข้อมูลเบื้องต้นของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษาทุกระดับ และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนในการพัฒนาและส่งเสริมศิลปะด้านการแสดงด้านโนราต่อไป
3. ผลการศึกษาที่ได้ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมโดยเฉพาะการแสดงโนราให้กับสำนักวัฒนธรรมจังหวัดสงขลาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านวัฒนธรรม
4. ตัวแบบการศึกษาด้านโนราที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถใช้เป็นแนวทางให้กับกระทรวงวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาการแสดงโนราให้แพร่หลายต่อไปทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อให้ครอบคลุมการวิเคราะห์ข้อมูลของสมรรถนะที่สามารถสังเกตได้หรือง่ายต่อการพัฒนา (Visible competencies) และสมรรถนะที่ซ่อนไว้หรือยากต่อการพัฒนา (Hidden competencies) ได้อย่างครบถ้วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,715 คน (Office of Academic Promotion and Registration Songkhla Rajabhat University, 2020, p. 1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Quota sampling) โดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973, pp. 727-728) ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ได้เท่ากับ 348.52 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ด้วยการใช้จำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้มากำหนดสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ในแต่ละคณะภายในมหาวิทยาลัย คือ จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเท่ากับจำนวนตัวอย่างทั้งหมด คูณด้วย จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น หารด้วย จำนวนประชากรทั้งหมด โดยจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อยตามจำนวนคณะ 7 คณะ (Suttasat, 1984, pp. 120-121) แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาแต่ละคณะ

ลำดับ	คณะ	จำนวนนักศึกษา	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
1	คณะวิทยาการจัดการ	993	127
2	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	524	67
3	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	416	53
4	คณะครุศาสตร์	336	43
5	คณะศิลปกรรมศาสตร์	204	26
6	คณะเทคโนโลยีการเกษตร	124	16
7	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	118	16
	รวม	2,715	348

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคือ 1 คะแนน (น้อยที่สุด) 2 คะแนน (น้อย) 3 คะแนน (ปานกลาง) 4 คะแนน (มาก) และ 5 คะแนน (มากที่สุด) ตามแนวคิดของ Likert (1961, p. 74) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item objective congruence : IOC) ทำการวิเคราะห์ตามสูตรการคำนวณของ Rovinelli and Hambleton (1977, pp. 49-60) กำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป พบว่า ได้ค่าเท่ากับ 1.00 ไปทดสอบให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 36 คน นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้เท่ากับ 0.824

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ Google form สร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ให้กับกลุ่มตัวอย่างตามช่องทางออนไลน์โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาโดยได้รับข้อมูลตอบกลับมาครบถ้วนคิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้ หากนักศึกษาคนใดที่ไม่รู้การแสดงโนราผู้วิจัยจะให้นักศึกษายุติการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะทางด้านความรู้ด้านโนรา สมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางการแสดงโนรา และสมรรถนะทางด้าน

การวัดคุณค่าของโนราด้วยสถิติเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยตามวิธีของของ Best (1977, p. 174) ช่วงห่างของคะแนน = คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด จำนวนชั้น = 5 - 1 หาดด้วย $5 = 4/5 = 0.80$ คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 เท่ากับน้อยที่สุด 1.81-2.60 เท่ากับน้อย 2.61-3.40 เท่ากับปานกลาง 3.41-4.20 เท่ากับมาก และ 4.21-5.00 เท่ากับมากที่สุด และวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะ ด้วยการหาค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา ตามเกณฑ์ของ Hinkle (1998, p. 118) กำหนดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00-0.30 คือ ระดับต่ำมาก 0.30-0.50 คือ ระดับต่ำ 0.50-0.70 คือ ระดับปานกลาง 0.70-0.90 คือ ระดับสูง และ 0.90-1.00 คือ ระดับสูงมาก

วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเลือกแบบเจาะจง (Criterion based selection) (Kerlinger & Lee, 2000, p. 693) จำนวน 16 คน ทำการคัดเลือกโดยยึดหลักการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวคิดของ Kerlinger (1986, p. 392) ที่กล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยที่ดีจะต้องสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัย และแนวทางของ Miles and Huberman (1994, p. 145) ที่เสนอว่า กลุ่มตัวอย่างที่เลือกควรให้ข้อมูลเชิงลึกที่เพียงพอ จะอธิบายปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ดังนั้น ผู้ที่มีสมรรถนะทางด้านโนราที่โดดเด่นอันเป็นสมรรถนะที่ซ่อนอยู่ภายใน (Hidden competencies) ซึ่ง Nastari and Schensul (2005, pp.177-195) ได้กล่าวว่า การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้น ถ้าเป็นอัตชีวประวัติ (Biography) อาจเลือก 1 คนได้ แต่หากเป็นกรณีศึกษา (Case study) ควรมีประมาณ 10 คน หรือหากข้อมูลที่ได้มีความอ้อมตัวอาจใช้ข้อมูลที่น้อยกว่าได้ ดังนั้น ผู้วิจัยได้เลือกนักศึกษาที่มีระดับคะแนนด้านสมรรถนะอยู่ในระดับที่มากจำนวน 10 คน โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และกำหนดผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่มีประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องโนรา ได้แก่ 1) ตัวแทนผู้บริหารจากสำนักศิลปะและวัฒนธรรม 2) ตัวแทนผู้บริหารจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ 3) อาจารย์ผู้สอนโนรา 4) ตัวแทนจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา 5) นักแสดงโนรา และ 6) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะวัฒนธรรมภาคใต้ รวมทั้งสิ้นจำนวน 6 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของนักวิชาการด้านสมรรถนะโดยเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถนะเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ตามตาราง 2

ตาราง 2 องค์ประกอบของสมรรถนะ

องค์ประกอบของสมรรถนะ	McClelland (1973, pp. 1-14)	Boyatzis (1982 pp. 229-234)	Spencer and Spencer (1993, pp.9-12)	Kaplan and Norton (2004 pp. 231-232)
knowledges	✓	-	✓	✓
skills	✓	✓	✓	✓
values	-	-	-	✓
self-concepts	✓	✓* self image	✓	-
traits	✓	✓	✓	-
motives	✓	✓	✓	-
social roles	-	✓	✓	-

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) กำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) กำหนดประเด็นคำถามแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรม

อันดับของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ต่อไป ซึ่งผ่านการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกพร้อมบันทึกการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยการจำแนกเนื้อหา และจัดหมวดหมู่ ตามประเด็นสำคัญ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา

ตาราง 3 ระดับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา

ด้าน	ระดับสมรรถนะ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรู้ด้านโนรา	4.51	0.22	มากที่สุด
2. ด้านทักษะและความสามารถทางด้านการแสดงโนรา	1.35	0.62	น้อยที่สุด
3. ด้านการวัดคุณค่าของโนรา	4.02	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	3.29	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) สำหรับรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ด้านโนรา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$) ด้านการวัดคุณค่าของโนรา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) และด้านทักษะและความสามารถทางด้านการแสดงโนรา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.35$)

ผลการศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา

ตาราง 4 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา

ปัจจัย	ระดับสมรรถนะ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านครอบครัว	1.34	0.83	น้อยที่สุด
2. ด้านสังคม	1.88	1.13	น้อย
3. ด้านเศรษฐกิจ	1.26	0.67	น้อยที่สุด
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	2.84	1.30	ปานกลาง
5. ด้านแรงบันดาลใจ	1.86	0.96	น้อย
รวมเฉลี่ย	1.83	0.97	น้อย

จากตาราง 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.83$) และรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=2.84$) ระดับน้อย จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านสังคม ($\bar{X}=1.88$) และด้านแรงบันดาลใจ ($\bar{X}=1.86$) และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ($\bar{X}=1.34$) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}=1.26$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เสริมสร้างสมรรถนะกับสมรรถนะทางด้านโนราของนักศึกษา

ตัวแปร	X	X1	X2	X3	X4	X5	Y	Y1	Y2	Y3
ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรา (X)	1									
ปัจจัยด้านครอบครัว (X1)	0.626**	1								
ปัจจัยด้านสังคม (X2)	0.789**	0.449**	1							
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (X3)	0.598**	0.581**	0.366**	1						
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (X4)	0.698**	0.137**	0.395**	0.160**	1					
ปัจจัยด้านแรงบันดาลใจ (X5)	0.681**	0.215**	0.416**	0.255**	0.399**	1				
ระดับสมรรถนะทางด้านโนรา (Y)	0.335**	0.073	0.198**	0.053**	0.438**	0.251**	1			
ระดับสมรรถนะทางด้านการวัดความรู้ด้านโนรา (Y1)	-0.117*	-0.045	-0.125*	-0.079	-0.018	-0.146**	-0.132*	1		
สมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา (Y2)	0.542**	0.558**	0.410**	0.569**	0.163**	0.322**	-0.132*	0.152**	1	
สมรรถนะทางด้านคุณค่าของการแสดงโนรา (Y3)	0.228**	-0.084	0.129*	-0.093	0.416**	0.222**	-0.105*	-0.079	0.887**	1

** p<0.01

จากตาราง 5 พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ($r=0.335$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านพบว่า ปัจจัยเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านโนรากับระดับสมรรถนะทางด้านโนรามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมากถึงระดับสูง ($r=0.244-0.807$) โดยมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับระดับสมรรถนะทางด้านทักษะความสามารถด้านโนรา ระดับปานกลาง ($r=0.569$) และปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับระดับสมรรถนะทางด้านการวัดความรู้ด้านโนรา ระดับต่ำ ($r=-0.045$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา

1. ภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนรา มีดังนี้

1.1 แรงจูงใจในการฝึกฝนการแสดงโนรา (Motives) ในประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ดึงดูดในการฝึกฝนการแสดงโนราซึ่งได้รับข้อมูล 2 ประเด็น โดยให้ข้อมูลไว้ว่า การชื่นชอบในลีลาของการแสดงโนรา ดังนี้

“...มีความหลงใหลในลีลาท่าทางของผู้แสดงที่มีความอ่อนช้อยงดงาม ประสมประสานความแข็งแรงที่ถ่ายทอดผ่านพิธีกรรมเพราะเหตุนี้จึงทำให้เรามีความอยากรู้ อยากฝึกฝน เพื่อจะได้มีลีลาท่าร่าอย่าง สว่างามเหมือนกับโนรา ที่มีอาชีพที่สุด...” (A001, Interview, November 23, 2020)

การมีแรงบันดาลใจจากครอบครัว นั่นคือการคลุกคลีและเรียนรู้จากครอบครัวที่มีเชื้อสายโนรา ดังนี้

“...เนื่องจากพื้นฐานที่บ้านมีเชื้อสายครูหมอนโนรา ซึ่งพ่อแม่ตายายก็จะสืบเนื่องมาอยู่แล้ว อย่างเช่น พิธีโรงครู ทางบ้านจะจัดเป็นประจำทุกปี ทำให้รู้สึกอยากรำโนรา และที่บ้านก็ค้คมะโนราเป็นของตนเอง..” (A003, Interview, November 25, 2020)

1.2 คุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนราที่ดี (Traits) นักศึกษาหลายคนให้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกันว่าการเป็นนักศึกษาโนราที่ดีนั้น คือต้องมีใจรักก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นต้องเรียนรู้ฝึกฝนเรื่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ ดังนี้

“...การเป็นนักแสดงโนราที่ดีต้องมีลักษณะความพร้อมของอารมณ์ และความรู้สึกที่มีใจรัก มีความตั้งใจ มุ่งมั่นในการฝึกซ้อม เพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุด และต้องมีสมาธิ ถ้านักแสดงมีสมาธิจะทำให้ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกได้ดี จนทำให้คนดูประทับใจ ชื่นชอบ และสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้คือ ต้องมีความเชื่อ ความศรัทธา...”

(A007, Interview, December 24, 2020)

1.3 ประโยชน์ในการแสดงโนราห์ต่อตนเอง (Self-concepts) พบว่า การแสดงโนราห์มีผลดีกับตนเอง ในทางตรงคือการรำโนราห์เป็นการออกกำลังกายอย่างหนึ่งและเป็นการฝึกสมาธิและความอดทนของนักแสดง รวมทั้งทำให้เกิดความสุขขณะกำลังแสดง ดังนี้

“...การรำโนราห์ช่วยให้เรารำเป็น รำสวยขึ้น ฝึกความอ่อนตัว และการรำยังช่วย ในการฝึกสมาธิอย่างยิ่ง...” (A010, Interview, January 25, 2021)

“...การรำโนราห์ทำให้มีความสุข เพราะการรำโนราห์เป็นสิ่งที่ชอบ...” (A008, Interview, November 26, 2020)

“...การที่ได้รำโนราห์นั้นถือเป็นการออกกำลังกายได้อีกทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของกล้ามเนื้อที่ได้จากการเคลื่อนไหวร่างกายซึ่งจะทำให้ร่างกายสูบฉีดเลือดได้ดี และยังพัฒนาทางด้านสมองทางด้านความจำความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้ดีทีเดียว...” (A002, Interview, November 23, 2020)

“...เริ่มจากเราชอบก่อน และเริ่มหาประสบการณ์จนเป็นอาชีพของเราได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตัวเรา ทำให้เรามีรายได้ในการแสดงโนราห์ ทำให้เรารักษาวัฒนธรรมของภาคใต้ เราได้ช่วยเหลือผู้คนที่เขาไม่สบายโดนครุหมอบ้าง โดนสิ่งอื่น ๆ บ้าง...” (A009, Interview, January 25, 2021)

“...การแสดงโนราห์มีประโยชน์ต่อตัวเองในเรื่องของประสบการณ์ เพราะตัวผมเอง ได้เริ่มฝึกโนราห์ตอนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับโนราห์โดยตรง เมื่อได้เริ่มฝึกฝนก็ทำให้เรารู้ และเข้าใจในศิลปะการแสดงโนราห์มากยิ่งขึ้น...” (A004, Interview, November 30, 2020)

1.4 ประโยชน์ของโนราห์ในทางสังคม (Social images) หรือบทบาททางสังคมของโนราห์ (Social roles) จากการสัมภาษณ์พบว่า นักศึกษาได้ให้ข้อมูลหลัก 2 ประเด็น คือ

การแสดงโนราห์เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์กับเยาวชน ดังนี้

“...การรำโนราห์ของผมเป็นการรักษาวัฒนธรรมของภาคใต้ ผมได้เปิดสอนโนราห์ให้เด็กและเยาวชนเรียนฟรีซึ่งสิ่งเหล่านี้ที่ผมทำก็ได้ช่วยเหลือสังคมทำให้เด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติดได้อีกด้วย...” (A010, Interview, January 25, 2021)

“...ในส่วนของข้อนี้ คือ เราเป็นโนราห์ เป็นศิลปิน สร้างชื่อเสียงและอนุรักษ์โนราห์อยู่แล้วครับ เราจึงเป็นกระบอกเสียงให้คนไทยทุกคนรณรงค์ช่วยกันส่งเสริมและสนับสนุนโนราห์เพื่อช่วยกันส่งเสริมอนุรักษ์โนราห์โดยสอนให้เด็กคนใดที่ชื่นชอบการรำโนราห์เข้าฝึกทำได้เลย...” (A006, Interview, November 30, 2020)

การรำโนราห์เป็นการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ กลุ่มนักศึกษาผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะประเด็นที่ว่า โนราห์เป็นการแสดงท้องถิ่นภาคใต้ที่ควรค่าแก่ส่งเสริมและอนุรักษ์ มีดังนี้

“...มีการรวมตัวกันแสดงโนราห์เปิดหมวกเพื่อนำเงินที่ช่วยเหลือสังคมโดยนำเงินไปซื้ออาหาร หรือบริจาคให้หน่วยงานที่จำเป็นและโนราห์สามารถได้ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้มีชาวต่างชาติมีความสนใจในการแสดงโนราห์เพิ่มมากขึ้น และยังมีมีการเอาการแสดงโนราห์ไปเผยแพร่ให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชมและได้มีหน้ามีตาในบ้านเมืองของเรา ...” (A005, Interview, November 30, 2020)

ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมโนราให้เป็นศิลปะวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ ที่ควรแก่การอนุรักษ์

1. แนวทางในการพัฒนาโนรา (Nora development) โดยยกตัวอย่างผู้ให้มูลไว้ ดังนี้

“...ควรส่งเสริมให้มีศิลปินโนราที่บ้านหรือครูโนราเข้ามาสอนในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยเพื่อการสอนและการฝึกซ้อม สถานศึกษาควรนำโนราไปร่วมแสดงในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ของชุมชนตามวาระโอกาส เพื่อเป็นการอนุรักษ์และการเผยแพร่ผลงานการแสดงโนราและต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อการแสดงโนรา เช่น เครื่องแต่งกายโนรา เครื่องดนตรีโนรา...” (B003, Interview, February 19, 2021)

จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญที่จะสามารถพัฒนาการแสดงโนราได้ดี โดยผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาโนรา ตามตัวแบบ NORA ECS Model ดังนี้

ภาพ 2 ตัวแบบในการพัฒนาโนรา

1.1 ศึกษา (Education) เป็นการศึกษาข้อมูล องค์ความรู้เกี่ยวกับโนรา อาจจะทำในรูปของการวิจัยหรือการรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ควรจะศึกษา ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโนราทั้งในแง่ของศิลปะการรำรำ ทำรำ บทร้อง ดนตรี การทำเครื่องแต่งตัวและเครื่องประดับโนรา วิธีการฝึกหัดและการถ่ายทอด วิธีการแสดงโนรา ทั้งในแง่ของการแสดงเพื่อความบันเทิงและการแสดงประกอบพิธีกรรม

1.2 สืบสาน (Continuation) เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการศึกษา กล่าวคือเมื่อได้รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับโนรามาแล้วก็ต้องนำมาปฏิบัติเพื่อเป็นการสืบสาน เป็นการต่อลมหายใจให้โนรายังคงอยู่ซึ่งอาจทำได้ทั้งในรูปของการอนุรักษ์และดำรงอยู่หรือพัฒนาต่อไป

1.3 สร้างเสริม (Strengthening) เป็นการทำให้โนรายังคงอยู่และสามารถรับใช้สังคมปัจจุบันได้ ซึ่งการสร้างเสริมโนราสามารถทำได้ทั้งการพัฒนากระบวนรำ บทร้อง การแต่งกาย วิธีการแสดง โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้องทางวิชาการในศาสตร์ของโนราด้วย

2. แนวทางในการส่งเสริมโนรา (Nora promotion) ซึ่งตัวแทนผู้ให้ข้อมูลได้เสนอไว้ ดังนี้

“...ควรมีการจัดกิจกรรมประกวดโนรา จัดตั้งกองทุนโนราในสถานศึกษา เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงโนรา ด้านทุนทรัพย์ หรืออาจจะมีการจัดแสดงโนราในชุมชนให้ชุมชนได้เห็นคุณค่าของศิลปะการแสดงแขนงนี้ และจัดให้

มีการถ่ายทอดศิลปะ การแสดงโนรา ผ่านกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล วัดหรือสถานศึกษา...” (B004, Interview, February 18, 2021)
 ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดของผู้ให้ข้อมูล โดยเสนอตัวแบบการส่งเสริมโนรา NORA EPAC Model ได้ดังนี้

ตัวแบบในการส่งเสริมโนรา (NORA PROMOTION : NORA EPAC MODEL)

ภาพ 3 ตัวแบบในการส่งเสริมโนรา

2.1 จัดแสดง (Event) โดยจัดการแสดงโนราในโอกาสต่าง ๆ เช่น สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้เชิญโนรามาร่วมแสดงในงานวัฒนธรรมสัมพันธ์

“...ปัจจุบันสำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้เชิญโนรามาร่วมแสดงในงานวัฒนธรรมสัมพันธ์แต่ก็น้อยเกินไป เนื่องจากมีเพียงปีละครั้ง ควรจัดการแสดงให้บ่อยครั้งขึ้น เช่น ทุก ๆ เดือนหรือ ทุก ๆ 2 เดือน ก็จะทำให้คนได้ชื่นชมการแสดงโนราได้มากขึ้น...” (B001, Interview, February 10, 2021)

2.2 จัดเผยแพร่ (Publicity) ควรมีการจัดการเผยแพร่โนราในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“...ควรมีการทำสื่อวิดีโอ ความรู้เกี่ยวกับโนรา แล้วเผยแพร่บนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย เว็บไซต์ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรมมากขึ้นก็จะเป็นการส่งเสริมโนราให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากขึ้น...” (B002, Interview, February 18, 2021)

2.3 จัดรางวัล (Award) ผู้ให้ข้อมูลบางท่านได้ให้ความคิดเห็นที่ตรงกันไว้ว่า

“...ควรมีการมอบรางวัลเพื่อส่งเสริมโนรา เช่นการให้รางวัลโนราเพชรราชภัฏ โดยการคัดเลือกโนราที่มีผลงานโดดเด่นทั้งแบบอนุรักษ์และแบบพัฒนาอาจให้รางวัลทุกปีในวันราชภัฏ นอกจากนี้ยังสามารถเสนอโนราที่มีผลงานดีระดับแนวหน้าให้รับรางวัลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมจังหวัด รางวัลศิลปินดีเด่นจังหวัดสงขลา (ของจังหวัด) รางวัลศิลปินแห่งชาติ (ของกระทรวงวัฒนธรรม) เสนอปริญญาเกิตติมศักดิ์ในระดับต่าง ๆ (โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์) เป็นต้น...” (B003, Interview, February 19, 2021; B004, Interview, February 21, 2021)

2.4 จัดประกวด (Contest) ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า

“...การจัดประกวดโนราเป็นเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้โนราอีกทางหนึ่ง โดยอาจแบ่งประเภทโนราอาชีพ และโนราสมัครเล่นที่มาจากโรงเรียนหรือชมรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการประกวดนี้จะช่วยให้ประชาชนทั่วไปหันมาสนใจโนรากันมากขึ้น...” (B006, Interview, February 18, 2021)

อภิปรายผล

จากการศึกษาในวิจัยครั้งนี้ พบว่านักศึกษาที่มีสมรรถนะทางด้านทักษะและความสามารถทางด้านการแสดงโนร่า น้อยที่สุด แต่ความรู้ด้านโนร่ามากที่สุด สำหรับด้านการวัดคุณค่าของโนร่าอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อสมรรถนะทางด้านโนร่าปานกลางนั้น แสดงให้เห็นได้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวนักศึกษาไม่ว่าจะเป็น วัฒนธรรมแบบแผน ประเพณี ความเชื่อ เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนและมีส่วนเสริมสร้างสมรรถนะเพื่อที่จะทำให้นักศึกษามีทักษะและความสามารถทางด้านโนร่าเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังที่รุ่งทิพย์ สุวรรณสถิตย์และภุชญา ไวสารวง (Suwansathit & Waisamuad, 2019, pp. 227-244) ที่นำเสนอว่า ในระดับจังหวัดนั้นควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมศิลปะการแสดงโนร่าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้สถานศึกษาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะการแสดงโนร่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับสมรรถนะทางด้านโนร่ามากที่สุดนั่นคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเนื่องจากในชีวิตของนักศึกษามักจะเคยรับชมการแสดงโนร่าทั้งการแสดงสดและจากสื่อต่าง ๆ สำหรับแรงจูงใจในการฝึกฝนการแสดงโนร่า (Motives) มีเหตุผลหลัก 2 ประการคือ เป็นความชื่นชอบส่วนบุคคลและการมีแรงบันดาลใจจากครอบครัว คุณลักษณะสำคัญของนักแสดงโนร่าที่ดี (Traits) คือต้องมีใจรักและความศรัทธาเป็นที่ตั้งและเมื่อก้าวถึงประโยชน์ในการแสดงโนร่าต่อตนเอง (Self-concepts) นักศึกษาให้ข้อมูลในเรื่องความแข็งแรงของร่างกายและการฝึกฝนสมาธิ และประโยชน์ของโนร่าในทางสังคม (Social roles) นั่นคือการช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของคนได้

นอกจากนี้การสร้างคุณค่าทางด้านความเชื่อก็เป็นจำเป็นเช่นเดียวกันที่จะทำให้นักศึกษาเชื่อว่า โนร่าเป็นศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ที่ควรแก่การอนุรักษ์ ดังที่ธวัชชัย ชัยศรี และผกาภาศ จิรจารุภัทร (Saisri & Chirajaruphat, 2020, pp. 72-85) ได้เสนอว่า การแสดงโนร่าโรงครูควรได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม อนุรักษ์จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนด้วย และในงานของประสิทธิ์ รัตนมณีและนราวดี โลหะจินดา (Rattanamanee & Lohajinda, 2010, pp. 42-60) ที่เสนอว่า หน่วยงานราชการควรไปสร้างเครือข่ายกับศิลปินพื้นบ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมในทางวิชาการเกี่ยวกับการเผยแพร่ศิลปะการแสดงโนร่าเนื่องจากการแสดงโนร่าเป็นศิลปวัฒนธรรมของคนใต้ที่ควรอนุรักษ์ไว้ ซึ่งจะเป็แนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการแสดงโนร่าที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ทางประเพณี วัฒนธรรมให้ดำรงและสืบสานต่อไป สอดคล้องกับงานของวงษ์ศิริ เรืองศรี (Rueangsri, 2020, p. 12) ที่แสดงทัศนะว่าคนปักษ์ใต้ทั่วไปอาจจะร้องเล่นโนร่าไม่เป็น แต่ก็มีความรู้ฝังอยู่ในคนที่สามารถเข้าถึงได้อย่างซาบซึ้งตรึงใจมีรู้สึกเพราะโนร่าเป็นผู้ให้ทั้งปัญญาและอารมณ์ เป็นมรดกวัฒนธรรมประจำถิ่นที่ให้ความบันเทิง เป็นสื่อที่สื่อสารถึงเข้าถึงในดวงใจ และยังเป็นพลวัตที่ขับเคลื่อนการสร้างพลังศรัทธาให้เป็นเอกลักษณ์ของชาวใต้ที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์เชื่อมโยงการอยู่ร่วมกันในสังคมที่หล่อหลอมปลูกฝังและตระหนักถึงคุณค่า ปกป้อง รักษา พัฒนา และสร้างความนิยมสืบเนื่องอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมและการพัฒนาโนร่าควรเป็นไปตามตัวแบบ NORA ECS Model ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโนร่าให้ควรค่าแก่การอนุรักษ์นั่นคือ การศึกษา (Education) สืบสาน (Continuation) และสร้างเสริม (Strengthening) ศิลปะการแสดงโนร่าในทุกรูปแบบเพื่อให้โนร่าเป็นศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าต่อไป
2. แนวทางในการส่งเสริมโนร่าให้คงอยู่ต่อไปควรใช้ตัวแบบ NORA EPAC Model นั่นคือ ควรมีการจัดแสดง (Event) จัดเผยแพร่ (Publicity) จัดรางวัล (Award) และจัดประกวด (Contest) ทั้งโนร่าประกอบพิธีกรรม (โนร่าโรงครู) และโนร่าเพื่อความบันเทิงเพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมการแสดงโนร่าให้อยู่คู่กับคนใต้สืบไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่สนับสนุนทุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2563 ให้กับผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- A001. (2020, 23 November). a student of the Faculty of Fine Arts. *Interview*. (In Thai)
- A002. (2020, 30 November). a student of the Faculty of Fine Arts. *Interview*. (In Thai)
- A003. (2020, 25 November). a student of the Faculty of Management Sciences. *Interview*. (In Thai)
- A004. (2020, 30 November). a student of the Faculty of Fine Arts. *Interview*. (In Thai)
- A005. (2020, 30 November). a student of the Faculty of Humanities and Social Sciences. *Interview*. (In Thai)
- A006. (2020, 30 November). a student of the Faculty of Fine Arts. *Interview*. (In Thai)
- A007. (2020, 24 December). a student of the Faculty of Humanities and Social Sciences. *Interview*. (In Thai)
- A008. (2020, 26 November). a student of the Faculty of Industrial Technology. *Interview*. (In Thai)
- A009. (2021, 25 January). a student of the Faculty of Management Sciences. *Interview*. (In Thai)
- A010. (2021, 25 January). a student of the Faculty of Fine Arts. *Interview*. (In Thai)
- B001. (2021, 10 February). an executive of the Faculty of Fine Arts. *Interview*. (In Thai)
- B002. (2021, 18 February). an executive Office of Arts and Culture. *Interview*. (In Thai)
- B003. (2021, 19 February). a Nora dance Instructor. *Interview*. (In Thai)
- B004. (2021, 18 February). a representative of the Provincial Cultural Office. *Interview*.
- B005. (2021, 21 February). a Nora dance performer. *Interview*. (In Thai)
- B006. (2021, 18 February). a specialist in Southern Arts and Culture. *Interview*. (In Thai)
- Banmuang. (2019). *The Ministry of Culture proposes "Nora" to list intangible cultural heritage*. Retrieved February 27, 2021, from <https://www.banmuang.co.th/news/education/144754> (In Thai)
- Best, J. W. (1977). *Research in Education* (3rd ed.). New Jersey : Prentice Hall.
- Boyatzis, R.E. (1982). *The Competent Manager: A Model for Effective Performance*. John Wiley & Sons : New York.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper & Row.
- Hinkle, D. E. (1998). *Applied Statistics for the Behavioral Sciences*. Boston : Houghton Mifflin.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2004). *Strategy MAPS: Converting Intangible Asset info Tangible Outcome*. New York : Harvard Business School.
- Kerlinger, F. N. (1986). *Foundations of Behavioral Research*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Kerlinger, F. N., & Lee, H. B. (2000). *Foundations of Behavioral Research*. Singapore : Thomson Learning.
- Likert, S. (1961). *New patterns of management*. New York : McGraw-Hill.
- Matemnews. (2019). *Nora-Intangible Cultural Heritage-Cabinet resolution to file UNESCO*. Retrieved February 27, 2021, from <https://matemnews.com/News/55782> (In Thai)

- McClelland, D. C. (1973). Testing for Competence Rather than for Intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks : SAGE Publicatios.
- Nastari, B. K., & Schensul, S. L. (2005). Contributions of Qualitative Research to the Validity of Interview Reseach. *Journal of School Psychology*, 43(3), 177-195.
- Office of Academic Promotion and Registration Songkhla Rajabhat University. (2020). *Student number report Academic year 2020*. Retrieved July 3, 2020, from <http://regis.skru.ac.th/RegisWebH5/informationPage-05.php> (In Thai)
- Petchkaew, C. (2016). Nora: Conservation and Development. *Walailak Cultural Ashram*, 16(1), 1-27. (In Thai)
- Rattanamane, P., & Lohachinda, N. (2010). Nora Rongkhruem Chalermprapha Faculty, Pattani Province: Dynamics according to the Current Situation. *Liberal Arts Journal*, 2(1), 42-60. (In Thai)
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Rueangsri, W. (2020). "MANORA" ON THE BASE MANAGEMENT OF COLLECTIVE CULTURE: NORA TEIM MUANG TRANG. *Journal of Social Science and Cultural*, 4(2), 12-27. (In Thai)
- ryt9. (2018). *Office of Arts and Culture Songkhla Rajabhat University won the 'Wattanakhunathon' award from the Ministry of Culture to honor outstanding achievements*. Retrieved February 27, 2021, from <https://www.ryt9.com/s/prg/2890223> (In Thai)
- Saisri, T., & Chirajaruphat, P. (2020). Nora Rong Kroo Song Phi Nong in Ban Trang, Mayo District, Pattani Province. *Rajamangala University of Technology Srivijaya Research Journal*, 12(1), 72-85. (In Thai)
- Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for Superiors Performance*. New York : John Wiley & Sons.
- Surakijborom, S. (2014). Key competencies of professional managers. *Journal of Sakon Nakhon Rajabhat University*, 6(12), 165-184. (In Thai)
- Suttasat, A. (1984). *Research Practice in Social Sciences*. Bangkok : Chao Phraya Printing. (In Thai)
- Suwansathit, R., & Waisamruad, K. (2019). Promotion and Conservation of Manohra Performing Arts by the Local Government Organization in Nakhon Si Thammarat Province. *Journal of the Humanities and Social Sciences Surin Rajabhat University*, 21(1), 227-244. (In Thai)
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Aanalysis* (3rd ed.). New York : Harper and Row.